§ 88

Återtagande av den prehospitala vårdens dirigering i egen regi

RS 2026-0147

Sammanfattning

Inom Region Stockholms prehospitala vård utförs prioritering och dirigering av resurser i dag genom avtal med SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm). Hälso- och sjukvårdsnämnden har föreslagit att Region Stockholm återtar vårduppdraget om dirigering, digital väntrumshantering och vårdtransportbeställning, och att ansvaret ges till ambulanssjukvårds-nämnden. Prioriteringen föreslås tills vidare fortsatt utföras av SOS Alarm.

Beslutsunderlag

1. Regionrådsberedningens skrivelse
2. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
3. Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 17 mars 2026
4. Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande den 4 mars 2026
5. Lägesrapport och förslag om fortsatta förberedelser för att överta prioritering och dirigering i egen regi (HSN 2025-0388)
6. Ambulanssjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 18 februari 2026
7. Ambulanssjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 6 februari 2026

Jäv

Ledamoten Charlotte Broberg (M) anmäler jäv och lämnar rummet under ärendets behandling.

Yrkanden

Ordförande Aida Hadzialic (S) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 1 april 2026 (bilaga).

Beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Ambulanssjukvårdsnämnden ges ansvar för vårduppdraget dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning från och med den 1 februari 2028.

2. Ambulanssjukvårdsnämnden uppdras att förbereda och etablera vårduppdraget dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning under perioden 2026–2028.

3. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ersätta ambulanssjukvårdsnämnden för förberedande etablering och uppbyggnadsarbete för vårduppdraget dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning under 2026, och att sambereda vårduppdraget i budgetprocessen för 2027 och 2028.

4. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att teckna ett förlängningsavtal med SOS Alarm Sverige AB som säkerställer leverans av dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning till dess att verksamheten i egen regi är i full och stabil

drift.

Kristdemokraterna deltar inte i beslutet.

Särskilda uttalanden
Ledamot Axel Conradi m.fl. (M) och ledamoten Amelie Tarschys Ingre (L) anmäler ett särskilt uttalande från Moderaterna och Liberalerna.
Ledamoten Msciwoj Swigon m.fl. (SD) anmäler ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna.
Ledamoten Carl-Johan Schiller (KD) anmäler ett särskilt uttalande från Kristdemokraterna.

Paragrafen är justerad

Skickas till
Ambulanssjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2026-04-01

RS 2026-0147

Regionstyrelsen

Återtagande av den prehospitala vårdens dirigering i egen regi

Föredragande regionråd: Talla Alkurdi

Ärendebeskrivning

Inom Region Stockholms prehospitala vård utförs prioritering och dirigering av resurser i dag genom avtal med SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm). Hälso- och sjukvårdsnämnden har föreslagit att Region Stockholm återtar vårduppdraget om dirigering, digital väntrumshantering och vårdtransportbeställning, och att ansvaret ges till ambulanssjukvårds-nämnden. Prioriteringen föreslås tills vidare fortsatt utföras av SOS Alarm.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Ambulanssjukvårdsnämnden ges ansvar för vårduppdraget dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning från och med den 1 februari 2028.

2. Ambulanssjukvårdsnämnden uppdras att förbereda och etablera vårduppdraget dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning under perioden 2026–2028.

3. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ersätta ambulanssjukvårdsnämnden för förberedande etablering och uppbyggnadsarbete för vårduppdraget dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning under 2026, och att sambereda vårduppdraget i budgetprocessen för 2027 och 2028.

4. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att teckna ett förlängningsavtal med SOS Alarm Sverige AB som säkerställer leverans av dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning till dess att verksamheten i egen regi är i full och stabil drift.

Regionrådsberedningens motivering

Att ta över vårduppdraget dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning har ambulanspersonalen efterfrågat länge. Återtagandet av dirigering och väntrumshantering i egen regi innebär att

regionen på ett strukturerat och patientsäkert sätt kan identifiera och fastställa patientens vårdbehov och styra patienten till den vårdnivå som bäst motsvarar behovet. Dessutom stärker återtagandet Region Stockholms beredskap och krisförmåga genom ökad regional rådighet över operativ ledning och resursfördelning i den prehospitala verksamheten. Även rådigheten över personalens arbetsmiljö ökar, vilket är positivt för arbetet med att minska risken för hot och våld.

Dirigeringstjänsten inkluderar ett virtuellt väntrum för patienter som har kontaktat 112 men inte behöver omedelbar hjälp. Genom att ta över dessa funktioner i egen regi kan Region Stockholm förbättra flödet inom vården och minska risken för att patienter skickas runt mellan olika vårdinstanser.

I ett senare skede, efter att regionen har utvärderat övertagandet av dirigeringstjänsten, planeras även prioriteringstjänsten att tas över. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens analys visar att det bedöms ytterligare stärka regionens kontroll över ambulanssjukvården och skapa bättre förutsättningar för en trygg och effektiv vård. Ett övertag av prioriteringstjänsten kommer i sig att innebära omfattande förberedelser, och därför planeras övertaget att göras etappvis med start med dirigeringstjänsten.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 17 mars 2026
3. Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande den 4 mars 2026
4. Lägesrapport och förslag om fortsatta förberedelser för att överta prioritering och dirigering i egen regi (HSN 2025-0388)
5. Ambulanssjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 18 februari 2026
6. Ambulanssjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 6 februari 2026

Aida Hadžialić Talla Alkurdi

Moderaterna
Liberalerna

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-03-17

RS 2026-0147

Regionstyrelsen
21

Återtagande av den prehospitala vårdens dirigering i egen regi

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 18 november 2025, i ärendet Lägesrapport och förslag om fortsatta förberedelser för att överta prioritering och dirigering i egen regi (HSN 2025–0388), att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att fortsätta förberedelserna för att återta prioriterings och dirigeringstjänsten i egen regi. Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna avstod från att delta i beslutet och lade särskilda uttalanden där bevekelsegrunderna för detta tydliggjordes.

Våra partier delar uppfattningen att nuvarande modell för prioritering och dirigering inom ambulanssjukvården inte är optimal. Det finns väl kända problem med både tillgänglighet och patientsäkerhet, såväl som ett behov av att utveckla helheten i den prehospitala vårdkedjan. Vi delar också ambitionen att uppnå en bättre samordning mellan prioritering, dirigering och den operativa ambulansverksamheten. Det finns fortfarande många frågor om hur kvaliteten och säkerheten kring prioriteringsverksamheten kan förbättras. Sommaren 2025 visade tydligt att AISAB inte lyckades hantera övergången av ambulansverksamheten på ett tillräckligt bra sätt. Läget inom ambulanssjukvården är fortsatt ansträngd och medarbetare vittnar om en förvärrad arbetsmiljösituation. Att styret vill försvaga politikens möjlighet att följa upp implementeringen i detalj och säkerställa att allt går rätt till genom att skicka bort uppdraget från hälso- och sjukvårdsnämnden till ambulanssjukvårdsnämnden stillar inte vår oro. I sådana här stora komplexa ärenden vore det klokt för politiken att ha kontroll i syfte att undvika ytterligare haveri.

Region Stockholm

Sverigedemokraterna Region Stockholm

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-04-14

RS 2026-0147

Regionstyrelsen
Ärende 21

Återtagande av den prehospitala vårdens dirigering i egen regi

Sverigedemokraterna ser att ett övertagande i egen regi av dirigering, väntrumshantering och vårdtransportbeställning kan innebära fördelar i form av stärkt regional rådighet, bättre samordning inom den prehospitala vården samt förbättrade möjligheter till ledning, beredskap och resursstyrning.

Samtidigt vill vi understryka att ett återtagande i egen regi inte i sig är en garanti för bättre resultat. Erfarenheter från andra delar av landet visar att utfallet ytterst beror på hur väl genomförandet lyckas i fråga om kompetensförsörjning, tekniskt stöd, kostnadskontroll, redundans och ledning. Förvaltningen framhåller själv att verksamheten är samhällsviktig, att kontinuitet måste säkerställas och att störningar inte får uppstå.

Genomförandet av detta måste därför följas noga så att förändringen faktiskt leder till bättre vårdlogistik, starkare beredskap och ökad effektivitet, och inte till ökade kostnader utan motsvarande verksamhetsnytta.

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-04-14

RS 2026-0147

Regionstyrelsen
Ä 21

Återtagande av den prehospitala vårdens dirigering i egen regi.

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 18 november 2025, i ärendet Lägesrapport och förslag om fortsatta förberedelser för att överta prioritering och dirigering i egen regi (HSN 2025–0388), att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att fortsätta förberedelserna för att återta prioriterings- och dirigeringstjänsten i egen regi. Kristdemokraterna avstod från att delta i beslutet och lämnade ett särskilt uttalande.

Det prehospitala uppdraget utgör ett av de mest samhällsbärande och säkerhetskritiska områdena inom hälso- och sjukvården. Det handlar om både medicinska bedömningar, akuta vårdinsatser samt prehospitala behandlingsinsatser, omvårdnad och transporter. Att skapa struktur, precision och trygghet i dessa kedjor är en kärnuppgift för en region som vill stå upp för en vård som fungerar i verkligheten.

Kristdemokraterna delar uppfattningen att dagens modell för hur detta arbete bedrivs har betydande brister. Att uppnå en bättre samordning mellan prioritering, dirigering och den operativa ambulansverksamheten är nödvändigt. Vi är av den fasta åsikten att dirigeringen behöver ske i regionens egen regi för att ge de prehospitala verksamheterna de bästa förutsättningarna för att bedriva en god och patientsäker vård. Samtidigt stärks behovsprincipen och arbetsmiljön förbättras.

Det förslag som ligger har goda intentioner, men är tyvärr inte tillräckligt. Kvaliteten och säkerheten måste förbättras, ett större och bredare grepp måste tas och fler förändringar behöver genomföras.

Ett grundläggande problem med förslaget är att det inte visar på en lösning hur prio 1-ärenden ska hanteras och prioriteras. Det är väl känt att ambulanser ofta larmas ut i fall som visar sig vara medicinskt omotiverade. Detta leder till ineffektiv resursanvändning. Samtidigt få 20–30 % av patienterna en för låg prioritet vilket är problematiskt ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

En central princip för Kristdemokraterna är att rätt vård ska ges på rätt nivå. För att minska belastningen på den prehospitala vården måste fler patienter mötas av en tillgänglig och trygg primärvård. Därför driver Kristdemokraterna ett flertal frågor vilka, om de genomfördes, skulle leda till en minskad belastning på de prehospitala verksamheterna genom att patienter skulle kunna omhändertas på lägsta ändamålsenliga nivå.

Alla ska ha en fast läkarkontakt som har ansvaret för kontinuitet och medicinsk helhetssyn, med god tillgänglighet. Kristdemokraterna vill också reformera sjukvårdsupplysningen 1177. Genom att flytta resurser från 1177:s verksamhet under dagtid till vårdcentralerna ska patienterna kunna få rådgivning från medarbetare i vården som har kännedom om deras medicinska bakgrund. Denna resursförstärkning av vårdcentralerna skulle samtidigt bidra till att öka incitamenten för att primärvårdsrelaterade besvär i högre grad skulle tas om hand på den vårdcentral där man är listad. Vidare ska vårdcentralerna inom samma område gemensamt bemanna en jourcentral under kvällar och helger. För patienten blir tillgängligheten bevarad samtidigt som kontinuiteten och förtroendet för primärvården byggs upp.

Ytterligare en brist i systemet som ej adresseras i det liggande förslaget är förhållandet mellan vårdens olika telefonnummer. Idag kan 1177 vidarebefordra samtal till 112, men inte tvärtom. Det är anmärkningsvärt att det inte går trots att det är nödvändigt för att patienten ska kunna placeras på rätt vårdnivå.

Den prehospitala vården står och faller med medarbetarnas förutsättningar att kunna utöva sitt yrke. De måste få större rådighet över sin arbetssituation och sin egen verksamhet samt få möjlighet att ta det mandat de är utbildade till att göra.

Kristdemokraterna vill därmed ge ambulanspersonalen utökade och tydligare befogenheter och vill titta på exempel från andra regioner. I region Uppsala behöver till exempel medarbetarna ta färre kontakter med läkare inför beslut och de har större möjligheter att själva fatta beslut. Vidare anser Kristdemokraterna att medarbetarna i ambulansen bör få tillgång till patienternas journaler för att kunna göra bättre bedömningar.

Mer måste också göras för att medarbetarna sak få en rimlig arbetsmiljö. Kristdemokraterna driver som enda parti att de så kallade överlappningstiderna förlängs.

Kristdemokraterna ser positivt på ett övertagande av dirigering i egen regi, men vill mycket mer och deltar därför inte i beslutet.